

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 14P/10/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5125200897
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Lenártová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2025:5125200897.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou Mgr. Lenkou Lenártovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa:
A. B., nar. XX.XX.XXXX,

bytom u navrhovateľky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, E. – D., t. č. ÚVTOS pre mladistvých Sučany a otec F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX, E., o návrhu navrhovateľky: C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, E. – D., o náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/XX, E., ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj. Právo zastupovať mal. dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

II. Matka j e p o v i n n á prispievať na výživu mal. Damiána sumou 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, s účinnosťou odo dňa 29.01.2025.

III. Matka j e p o v i n n á uhradiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 29.01.2025 do 30.05.2025 na mal. Damiána v sume 204,85 eur, pričom je jej povolené uvedený nedoplatok splácať v mesačných splátkach po 20,- eur spolu s bežným výživným tak, že omeškanie s plnením jednej splátky, má za následok zročnosť celého nedoplatku.

IV. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu mal. A. sumou vo výške 200,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, s účinnosťou odo dňa 29.01.2025.

V. Otec j e p o v i n n ý uhradiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 29.01.2025 do 30.05.2025 na mal. Damiána v sume 319,35 eur, pričom je mu povolené uvedené nedoplatok splácať v mesačných splátkach po 20,- eur spolu s bežným výživným tak, že omeškanie s plnením jednej splátky, má za následok zročnosť celého nedoplatku.

VI. Týmto s a m e n í rozsudok Okresného súdu Žilina, č. k. 21P/11/2017-39 zo dňa 03.04.2017, v časti zverenia maloletého dieťaťa a v časti výživného na maloleté dieťa.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka – stará matka návrhom osobne podaným na súde dňa 29.01.2025 žiadala zveriť mal. Damiána do svojej náhradnej osobnej starostlivosti, matke určiť výživné v sume 50 eur mesačne a otcovi určiť výživné v sume 200 eur mesačne.

2. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že je starou matkou mal. Damiána. Maloletý žil v spoločnej domácnosti približne od svojich dvoch rokov až doposiaľ s ňou, s jej manželom, ktorý dňa XX.XX.XXXX zomrel a jej dcérou (matkou mal. dieťaťa), ktorá dňa 08.10.2024 nastúpila na výkon trestu odňatia slobody a ďalším synom matky mal. I. D., nar. XX.XX.XXXX. Po nástupe matky na výkon trestu ostal maloletý bývať s ňou vo svojom predchádzajúcom bydlisku. Otec sa plánoval plnohodnotne starať o maloletého, zdržiaval sa prevažne v jej domácnosti, podal si na súd návrh na zverenie maloletého do svojej starostlivosti. Uznesením Okresného súdu Žilina, č. k. 14P/157/2024-37 zo dňa 24.10.2024, právoplatného dňa 14.01.2025, sa maloletý dočasne zveril do osobnej starostlivosti otca. Následne (približne od novembra 2024) sa otec maloletého začal v jej domácnosti zdržiavať čoraz zriedkavejšie, za maloletým prišiel cca 2-3 x za mesiac a aj to väčšinou pod vplyvom alkoholu. Celú starostlivosť o maloletého zabezpečuje skoro výlučne sama – osobná starostlivosť, príprava do školy, sprevádzanie na tréningy (na tréningy sprevádza maloletého niekedy aj starší brat maloletého I., prípadne druhá stará matka maloletého). Otec mal. dieťaťa dokonca vôbec na výživu maloletého neprispieva, čiže navrhovateľka znáša všetky finančné výdavky maloletého. S maloletým má vytvorený silný citový vzťah, na starostlivosti o maloletého sa dlhodobo podieľala a aktuálne ju zabezpečuje výlučne sama, je ochotná a schopná túto starostlivosť zabezpečovať aj naďalej.

3. Uznesením Okresného súdu Žilina, č. k. 14P/10/2025-36 zo dňa 24.02.2025, súd dočasne zveril maloletého do osobnej starostlivosti navrhovateľky matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 50 eur mesačne a otcovi sumou 100 eur mesačne.

4. Matka sa k návrhu písomne vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 11.02.2025, v ktorom uviedla, že súhlasí so zverením maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Otec sa k návrhu písomne nevyjadril.

5. Súd nariadil vo veci pojednávanie.

6. Navrhovateľka zotrvala na podanom návrhu. S maloletým sa zladili, známky v škole mal na trištvrte roku jednotky a dvojky. S angličtinou maloletému pomáha starší vnuk I.. Všetko im funguje. Pomôžu jej obaja aj v záhrade, nie je problém ani s varením a pod. Pomáha jej aj druhá stará mama, t. j. matka otca. Maloletý poslúcha ako každý 10-ročný chlapec, niekedy odvráva, niekedy musí po ňom aj kričať, aj keď teda snaží sa hlas nezvyšovať. Maloletý ju poslúcha. Jeho záujem je šport a šport. Je veľmi živý, hráva futbal. Je taký opak jej druhého vnuka, ktorý je flegmatický a ten vo všetkom vždy poslúchne. Aj učenie im ide fajn. Z anglického jazyka teraz projekt robil maloletý s otcom.

7. Otec na pojednávaní uviedol, že súhlasí, aby bol mal. Damián zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky,

8. Kolízna opatrovníčka súhlasila s návrhom na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, odporúčala tomuto návrhu vyhovieť. Poukázala na ich písomné vyjadrenia.

9. Na pojednávanie nariadené v tejto veci na deň 12.05.2025 sa nedostavila matka, ktorá súhlasila s tým, aby sa pojednávalo v jej neprítomnosti. Za danej situácie súd konal a rozhodol bez prítomnosti matky.

10. Z ďalšieho dokazovania, a to najmä zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, o prešetrení pomerov v rodine navrhovateľky zo dňa 06.02.2025, vyplýva, že maloletý žije v domácnosti starej matky, kde sa zdržiaval aj otec, avšak približne od novembra 2024 sa tu začal zdržiavať zriedkavejšie. Podľa vyjadrenia starej matky sa otec na výžive maloletého nepodieľal vôbec. Maloletý strávil u otca pár víkendov, naposledy – od soboty 01.02.2025 do nedele 02.02.2025. Stará matka býva v rodinnom dome, ktorý je v jej vlastníctve. Celá domácnosť je kompletne zariadená, udržiavaná v čistote a poriadku, pre výchovu a starostlivosť o dieťa vhodná. Bol vykonaný pohovor s mal. A., ktorý

sa vyjadril, že sa učí celkom dobre, na polročnom vysvedčení mal jednu trojku zo slovenského jazyka, dvojku z anglického jazyka a ostatné samé jednotky. K otcovi chodíva podľa toho, ako je otec v práci, vtedy tam niekedy aj spí. Keď je u otca, pozerajú spolu televíziu, alebo idú spolu von. U otca sa cíti dobre, ale u babky sa mu dobre býva a chce tam aj ostať bývať naďalej. Otec mal. dieťaťa býva v 2 – izbovom byte, ktorý je vo vlastníctve jeho matky, býva sám. Domácnosť je kompletne zariadená, udržiavaná na slabšej hygienickej úrovni. Otec potvrdil, že o maloletého sa prevažne stará stará matka (navrhovateľka). On sa však s maloletým stretáva podľa svojich pracovných povinností – pracuje v J. B. – dlhý a krátky týždeň. Maloletý u neho prespal párkrát cez víkend, v týždni nie. Uviedol, že na výživu maloletého posielal starej matke mesačne 100,00 eur. So starou matkou a maloletým býval v spoločnej domácnosti asi do konca októbra 2024, kedy sa odsťahoval kvôli nedorozumeniam so starou matkou. Ďalej otec uviedol, že nedokáže úplne prispôsobiť svoje pracovné povinnosti potrebám maloletého, tiež pre maloletého je lepšie aj kvôli škole, aby ostal bývať u starej matky. Z uvedených dôvodov súhlasí so zverením maloletého do jej starostlivosti. Vzhľadom k vyššie uvedenému, ako aj vzhľadom k tomu, že v starostlivosti starej matky o maloletého neboli zistené žiadne nedostatky, kolízny opatrovník odporúča jej návrhu vyhovieť.

11. Súd rozhodol podľa nasledovných ustanovení zákonov:

12. Podľa § 45 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine; ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 45 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine; pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

14. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine; v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

15. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine; vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

16. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine; súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

17. Podľa § 62 ods. 1 – 5 ZR:

- plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť.
- obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
- každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.
- pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd prihliadne aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

- výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť

18. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že o mal. K. bolo naposledy rozhodované rozsudkom Okresného súdu Žilina, č. k. 21P/11/2017-39 zo dňa 03.04.2017, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa maloletý zveruje do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 100 eur mesačne. V tom čase bol otec nezamestnaný, predtým pracoval s príjmom cca 574 eur mesačne a matka bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok v sume 203,20 eur a prídavky na dve deti. Maloletý bol útleho veku, bol v celodennej starostlivosti matky.

19. Pri svojom rozhodovaní mal súd na zreteli ako prvoradé hľadisko záujem mal. dieťaťa, jeho zdravý a pokojný vývoj. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrhu je možné vyhovieť z dôvodu, že tento je v záujme mal. dieťaťa, pričom matka, ktorá je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody, nie je schopná ďalej zabezpečiť riadnu starostlivosť o svoje mal. dieťa a otec pre pracovné povinnosti nedokáže zabezpečiť riadnu plnohodnotnú starostlivosť o maloletého. Navrhovateľka má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého a sú u nej predpoklady, že túto starostlivosť budú vykonávať riadne. Navrhovateľka spôsobom svojho života dáva záruku toho, že bude starostlivosť o maloletého zabezpečovať v jeho najlepšom záujme. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v domácnosti navrhovateľky nezistil nedostatky. Samotný maloletý prejavil záujem ostať v starostlivosti navrhovateľky. Otec aj matka s návrhom súhlasili.

20. Súd dospel preto k záveru, že návrh je dôvodný a je v záujme mal. dieťaťa, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia.

21. Pri určení výšky výživného súd vychádzal zo skutočností, že mal. Damián je žiakom 4. ročníka základnej školy, s čím súvisia výdavky na školské pomôcky (kúpovala mu nový peračník za 28 eur, za učebnice a zošity z cudzieho jazyka sa platilo 25,- eur na začiatku školského roka) a pod. Za školský klub sa platí 20,- eur, strava v škole vychádza 8,- eur na mesiac. Maloletý sa venuje futbalu, kde sa hradí členské 200,- eur polročne, musí mať oblečenie, kopačky a pod. Výstroj vychádza cca 400,- eur ročne. Strava v domácom prostredí je 150,- eur, oblečenie a obuv 50,- eur, hygienické potreby 50,- eur. Maloletý je zdravý, užíva len lieky v prípade, ak je chorý, čo môže ísť o výdavok 10,- eur mesačne. Maloletý má vlastný mobil, ktorý však rozbil, platila mu predtým paušál 30,- eur na mesiac. Vreckové dostáva 15,- eur a poisťku, ktorú platí navrhovateľka všetkým vnukom, je 40,- eur mesačne.

22. Matka je síce vo výkone trestu odňatia slobody, kde má príjem len cca 98 eur mesačne, avšak je odsúdená za úmyselný trestný čin (zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok), preto by súd vychádzal u matky z minimálnej mzdy, t. j. zo sumy 816 eur v hrubom, teda 662 eur mesačne v čistom. Matka má ešte 1 vyživovaciu povinnosť.

23. Otec pracuje ako čašník na polovičný úväzok, ale má aj neoficiálne brigády, spolu je jeho príjem cca 1.000,- eur mesačne. Býva v 2-izbovom byte, ktorého vlastníkom je jeho matka, ktorej prispieva sumou 200,- eur mesačne. Na stravu to môže byť cca 200,- eur mesačne, oblečenie a obuv si kupuje podľa potreby. Na hygienické potreby je to 50,- eur mesačne, za mobil platí 20,- eur mesačne. Pokiaľ sa týka zdravotného stavu, má aktuálne problémy s bruchom, začal navštevovať aj lekárov, je objednaný zatiaľ na sono a hadicu. Výdavky s tým súvisiace na lieky mu zatiaľ nevznikli. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

24. Za primeranú výšku výživného, ktoré matka bude povinná platiť, považuje súd sumu 50 eur mesačne, tak ako bolo navrhnuté navrhovateľkou. Matka uvedenú sumu nerozporovala. Za primeranú výšku výživného, ktoré bude otec povinný platiť, považuje súd sumu 200 eur mesačne. Otec s uvedenou sumou súhlasil.

25. Podľa ust. § 45 ods. 8 Zákona o rodine sú v prípade náhradnej osobnej starostlivosti rodiča povinní poukazovať výživné na maloletého na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina a po dosiahnutí plnoletosti dieťaťa do jeho rúk.

26. Vzhľadom k tomu, že počiatok plnenia vyživovacej povinnosti bol stanovený od 29.01.2025 (od podania návrhu) vznikol matke a otcovi nedoplatok do 30.05.2025, a to matke v sume 204,85 eur [alikvotná čiastka za 01/2025 v sume 4,85 eur, následne 4 mesiace (február až máj) x 50 eur = 200 eur, spolu 204,85 eur; matka zatiaľ na výživu maloletého nič neuhradila] a otcovi v sume 319,35 eur [alikvotná čiastka za 01/2025 v sume 19,35 eur, následne 4 mesiace (február až máj) x 200 eur = 800 eur, spolu

819,35 eur, pričom súd odrátal otcom uhradených 500 eur, čo potvrdila navrhovateľka; otec uhradil za futbal 200 eur, v 03/2025 sumu 200 eur a v 04/2025 sumu 100 eur]. Tento nedoplatok súd rodičom povolil splácať v mesačných splátkach po 20 eur každému spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania čo i len s jednou splátkou.

27. Keďže rozhodnutím súdu došlo v súlade s ust. § 231 CSP k zmene ostatného rozsudku v časti zverenia mal. dieťaťa a v časti výživného, súd túto skutočnosť uviedol vo výroku rozhodnutia.

28. Nakoľko súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

29. Po vyhlásení rozhodnutia sa navrhovateľka, otec a kolízny opatrovník vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní je potrebné uviesť:

- všeobecné náležitosti podania (§ 127 ods. 1 a 2 CSP), t. j.:

ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania

- proti ktorému rozhodnutiu smeruje,

- v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda; rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania,

- z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a

- čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- neboli splnené procesné podmienky,

- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,

- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, alebo

- súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.